

Slovenská akadémia vied ide na festival Pohoda

1.7.2026 - Katarína Gáliková | SAV

Slovenská akadémia vied (SAV) sa tento rok po prvýkrát predstaví na multižánrovom festivale Pohoda. Na trenčianske letisko prinesie Krajinu zVEDAvosti SAV, živý priestor, v ktorom sa veda bude prelínať s festivalovou atmosférou. Počas troch dní sa v ňom vystrieda až 19 pracovísk akadémie z celého Slovenska. Nebude chýbať ani diskusný program na pódiu, ktorý ponúkne vedecké pohľady na kľúčové výzvy ako ochrana zdravia, klimatická zmena či zraniteľnosť voči dezinformáciám.

„Teší ma, že Slovenská akadémia vied môže byť po prvý raz súčasťou festivalu Pohoda a vstúpiť do dialógu s tisíckami jeho návštevníkov a návštevníčok. Vnímam to ako jedinečnú príležitosť priblížiť našu prácu verejnosti, ukázať jej, že veda na Slovensku má čo ponúknuť a je prirodzenou súčasťou života nás všetkých. Moje kolegyne a kolegovia si pripravili množstvo atraktívnych ukážok a tém a sú pripravení diskutovať, preto pozývam každého, kto bude na festivale, do Krajiny zVEDAvosti SAV,“ uviedol predseda SAV Martin Venhart, ktorý bude zároveň súčasťou štvrtkového programu na pódiu.

„Vzdelanie a veda sú piliere našich hodnôt – život v rešpekte, pravde, v zodpovednom prístupe voči sebe, planéte, voči všetkým... Slovenská akadémia vied je renomovaná inštitúcia a myslím, že je veľmi dobrou správou, že bude na Pohode, lebo bude geniálnym doplnkom k našim umeleckým a ďalším spoločenským aktivitám a ku charakteru festivalového mesta. Účasť SAV si veľmi vážim a myslím, že akadémia získala krásne miesto v strede areálu a ľudia zažijú veľmi pekné a silné chvíle v kopule Slovenskej akadémie vied,“ uviedol k účasti SAV hlavný organizátor festivalu Michal Kaščák.

„Hoci účasť vedeckých inštitúcií na hudobných festivaloch nie je bežná, Slovenská akadémia vied bude na Pohode búrať tieto stereotypy a priblíži výskum verejnosti. V uvoľnenej atmosfére chceme ukázať, že veda patrí do každodenného života a verím, že zaujme aj festivalových nadšencov, ktorí budú na Pohode hľadať aj iný ako iba hudobný program,“ dodal člen Predsedníctva SAV Pavol Siman.

Návšteva Krajiny zVEDAvosti SAV sa vyplatí každý deň. Festivalovým hosťom ponúkne SAV vždy iný program, nové vedecké tímy aj nové témy – od fyziky, geografie či geovied cez biomedicínu a prírodné vedy až po literatúru, psychológiu alebo archeológiu. Pripravené budú experimenty, pozorovania, možnosti zapojiť sa do interaktívnych aktivít či otestovať svoje myslenie napríklad v kontexte dezinformácií alebo sociálnych nerovností. Významnou súčasťou programu bude aj diskusné pódium, ktoré každý deň otvorí nové témy a v blokoch MY SME SAV predstaví vystavujúce subjekty. Návštevníci sa môžu tešiť aj na nahrávanie Vedeckého podcastu SAV naživo s historičkou Danielou Dvořákovou či na zábavný formát Science Slam SAV.

(Podrobný program je uvedený aj v obrazovej prílohe na konci textu.)

Čo ponúkne Krajina zVEDAvosti SAV na festivale Pohoda?

ŠTVRTOK 9. JÚL 2026

Krajina zVEDAvosti SAV sa festivalovým návštevníkom otvorí vo štvrtok o 11.00 h. Medzi vystavovateľmi nájdú Biomedicínske centrum SAV, v. v. i., ktoré ukáže, ako vedci a vedkyne pomocou komárov monitorujú vírusy a ponúkne aj možnosť vyskúšať si analýzu vírusovej DNA alebo zahrať si interaktívne komárie hry. Ústav orientalistiky SAV, v. v. i., ponúkne pohľad na prepojenia medzi

Slovenskom, Afrikou a Áziou od starovekého Egypta až po modernú arabskú literatúru. Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i., pozve návštevníkov a návštevníčky na zmyslové objavovanie tradičnej kopaničiarskej krajiny, a to prostredníctvom vône sena, dotykovej lúky, historických fotografií, interaktívnych hier a autentických zvukov z terénu. Elektrotechnický ústav SAV, v. v. i., otvorí tému litografie, využitia supravodičov a vákua. Ústav molekulárnej biológie SAV, v. v. i., pozve do sveta baktérií a proteínov, v ktorom budú pripravené ukážky 3D modelov mikroorganizmov, pozorovanie sveta pod mikroskopom i možnosť vytvoriť si bakteriálny otláčok prsta. Ústav polymérov SAV, v. v. i., odhalí, že polyméry nie sú len plasty, ale aj materiály využívané pri ochrane DNA a mRNA či vo vývoji moderných technológií. Nebude chýbať ani Neuroimunologický ústav SAV, v. v. i., ktorý návštevníkom priblíži fungovanie mozgu a správanie prostredníctvom interaktívnych experimentov, simulácie opitosti, behaviorálnych testov a aktivít zameraných na neuróny a nervové spojenia.

Okrem toho sa vo štvrtok o 12.30 h v Krajine zVEDAvosti SAV uskutoční diskusia s predsedom SAV Martinom Venhartom a členom predsedníctva SAV Pavlom Simanom na tému *Prečo Slovensko potrebuje vedu*, následne o 13.45 h bude Soňa G. Lutherová diskutovať s prognostikom SAV Richardom Filčákom, predsedom SAV Martinom Venhartom a analytikom Martinom Smatanom o tom, *akú krajinu chceme mať zo Slovenska v roku 2040*.

PIATOK 10. JÚL 2026

Piatkový program na pódiu ponúka o 10.30 h populárny formát *Science Slam* SAV, ktorý ukáže vedu v dynamickej a zrozumiteľnej forme. O 14.00 h prinesie *Hodinu hoaxov* – diskusiu Petra Boháča o hoaxoch s odborníčkou na konšpiračné teórie Zuzanou Panczovou, psychologičkou Viktóriou Sunyikovou a chemikom Filipom Květoňom.

Okrem toho sa návštevníci a návštevníčky môžu tešiť na Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i., ktorý premení svoj stánok na hravú dielňu plnú príbehov, máp a tvorivých aktivít. Prídte si vyskladať vlastného spisovateľa, preskúmať Literárnu mapu Bratislavy, zalistovať v literárnom herbári alebo vytvoriť vlastný rukopis inšpirovaný historickou korešpondenciou. Parazitologický ústav SAV, v. v. i., zavedie návštevníkov na Špicbergy, do krajiny ľadu, polárnych medvedov a pôdných hádatiek. Fyzikálny ústav SAV, v. v. i., priblíži svet svetla, laserov a fotónov, ktoré by v budúcnosti mohli zabezpečovať bezpečnú komunikáciu na internete prostredníctvom kvantovej kryptografie. Ústav experimentálnej psychológie CSPV SAV, v. v. i., pripraví interaktívnu zónu venovanú dezinformáciám, konšpiračným teóriám a kognitívnym skresleniam, kde si návštevníci prostredníctvom hier a testov vyskúšajú, ako ľahko môže ľudská myseľ podliehať manipulácii. Vedkyne zároveň vysvetlia, čo ovplyvňuje naše rozhodovanie a ako budovať odolnosť voči zavádzajúcim informáciám. Ústav vied o Zemi SAV, v. v. i., priblíži pozoruhodné geofyzikálne javy. Prídte si vytvoriť vlastné zemetrasenie na seizmometri, zistiť, ako vzniká polárna žiara, spoznať radón či objaviť tajomstvá gravimetrie a geomagnetizmu. Centrum biovied SAV, v. v. i., pozýva návštevníkov na interaktívnu cestu črevom, počas ktorej spoznajú význam črevného mikrobiómu pre zdravie človeka, a zároveň im priblíži výskum mozgu, elektrických signálov neurónov a využitie kmeňových buniek, ktoré otvárajú nové možnosti personalizovanej medicíny.

Okrem toho sa v piatok o 13.00 h môžu návštevníci a návštevníčky pristaviť na lúke pri Krajine zVEDAvosti SAV a zapojiť sa do hry s názvom *Kto sa môže pohnúť vpred?* Táto zážitková aktivita je založená na poznatkoch sociálnej psychológie a výskumu sociálnych nerovností. Navrhli ju vedkyne z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i. a predstavuje témy, ktorým sa ústav dlhodobo výskumne venuje, ako sú kognícia, predsudky a stereotypy, sociálne nerovnosti, menšiny, rodina a rodičovstvo či partnerské vzťahy.

SOBOTA 11. JÚLA 2026

Pódium bude v sobotu o 10.30 h patriť aj nahrávaniu Vedeckého podcastu SAV naživo s historičkou Danielou Dvořákovou. O 14.00 h pozývame záujemcov na diskusiu Zmena klímy je tu!, v ktorej budú diskutovať: botanička Lucia Čahojová, krajinný ekológ Pavol Kenderessy a geograf Miloš Rusnák o tom, ako vnímajú konkrétne prejavy zmeny klímy na svojich výskumných dátach a práci v teréne.

Sobota v Krajine zVEDAvosti bude patriť minulosti aj budúcnosti. Archeologický ústav SAV, v. v. i., oživí minulosť prostredníctvom príbehov kniežaťa z Popradu, dávnovekých člnov z Nižnej Myše aj archeológiou modernej doby. Ústav krajinej ekológie SAV, v. v. i., otvorí tému premien slovenskej krajiny a možností jej ochrany. Centrum experimentálnej medicíny SAV, v. v. i., umožní návštevníkom nahliadnuť do sveta biomedicínskeho výskumu. Môžu si zmerať telesné zloženie, preskúmať pokožku a vlasy pomocou diagnostických pomôcok a diskutovať s vedcami o fungovaní nervového systému, zdraví srdca či vývoji nových liekov. Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i., ponúkne interaktívny pohľad na predsudky, diskrimináciu a medziludské vzťahy. Pripravil si aj spoločenskú hru *Kto sa môže pohnúť vpred?* založenú na poznatkoch sociálnej psychológie a výskumu sociálnych nerovností. Geografický ústav SAV, v. v. i., priblíži zmeny v krajine a spoločnosti pomocou hravých modelov a 3D tlače. Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, v. v. i., priblíži bohatstvo karpatských lúk, obnovu ich druhovej pestrosti a problematiku inváznych rastlín. Súčasťou stánku budú herbárové ukážky, botanické publikácie aj pozorovanie rastlín pod stereomikroskopom, ktoré odhalí detaily bežne skryté voľným okom.

Krajina zvedavosti SAV sa festivalovému publiku otvára vo štvrtok 9. júla o 11.00 h, v piatok a v sobotu už o 9.00 h a zatvára sa každý deň o 21.00 h. Tešíme sa na všetkých.

Kompletný program každého dňa si môžete pozrieť v obrazovej prílohe.

Text: Katarína Gáliková

Ilustračné foto: Pohoda festival

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13783&source_no=20